

Referat fra møte nr. 4-2014 i koordineringsgruppa for tiltak mot *Gyrodactylus salaris* på Helgeland, 23.10.2014

Møtet ble avholdt som telefonmøte kl. 9 - 10.30

Deltakende:

Tore Vatne (TVA), Fylkesmannen i Nordland (FM)

Helge Axel Dyrendal (HAD), Miljødirektoratet

Hege Osen (HOS), Mattilsynet (MT)

Asle Moen (AMO), Veterinærinstituttet

Håvard Lo (HLO), Veterinærinstituttet

Tor Næss (TNÆ), Statkraft (fra og med sak 22)

Tore Vatne ledet møtet.

Sak 19/2014: Rana: Kort evaluering av behandlingen av Ranaelva

Behandlingen ble gjennomført som planlagt lørdag 24. oktober. Det var lagt opp til en tilnærmet fullskala behandling, med noen forenklinger, som avtalt i møte i koordineringsgruppa 25. september. Det vil si at hoveddoseringene ble noe forenklet og at innsatsen i mindre bekker ble redusert. Dette var tiltak som enklest kunne redusere omfanget av behandlingen uten at man gikk særlig ned på sannsynligheten for å lykkes. Det er alltid noe usikkerhet rundt oppstarten av behandlinger og hasteaksjoner. Det var derfor tatt noe hensyn til dette i planene, slik at man var i stand til å håndtere eventuelle problem som oppstod. Disse «forventede» problemene oppstod ikke og i ettertid ser man at man kanskje kunne satt inn mer ressurser i marginale områder.

Det er ønskelig at koordineringsgruppa, og da særlig tiltakshaver, involveres i større grad i detaljplanene for behandlingen. I forbindelse med denne behandlingen ble det i liten grad laget overordnede planer og oppgaver ble i hovedsak beskrevet i arbeidsinstrukser og korte enkeltstående notat. Med dette som utgangspunkt ble behandlingen planlagt, ut i fra de føringer som ble lagt i møtet i koordineringsgruppa 25. september. Til neste behandlingen blir det viktig å få på plass en detaljert behandlingsplan, som koordineringsgruppa kan være med å sette sitt preg på og stå inne for.

Bevaringsarbeidet for sjøørret er enda ikke avsluttet, men det ser ut til at vi når målet vårt om innlegg av femti familier. I tillegg er det frosset melke fra sjøørret og laks.

Det tas sikte på å utarbeide en kort rapport innen utgangen av 2014.

Sak 20/2014: Rana: Behandlingstidspunkt 2015

Det er aktuelt å få til en behandling før ferien. Det er flere fordeler med dette. Vi får gjennomført behandlingen før mye av fisken går opp i elva, slik at en større andel overlever, behovet for bevaringstiltak blir redusert, større deler av periferi blir oversvømt og behandlingstidspunktet sammenfaller ikke i like stor grad med behandlingen i Skibotn. Det må avklares om dette er en aktuell strategi med tanke på vannføring i denne perioden. VI følger opp dette og kommer med en anbefaling i sine planer.

Sak 21/2014: Rana: Oppfølging av avdekking av smittekilde

Det er varslet en bestilling fra Mattilsynet på det videre arbeidet med denne saken. Foreløpig er det gjennomført undersøkelser i anadrom strekning, småelver utover i fjorden og på røye i Langvatnet og i elva ovenfor Reinforsen. Fylkesmannen har foreslått et videre uttak av røye i elva ovenfor Reinforsen og at det speides etter fiskedammer fra helikopter. Mattilsynet har foreløpig avsluttet uttaket på røye i elva og ønsker å se på eksisterende flyfoto før helikopter tas i bruk. Dette må legges inn i de videre planer. TVA påpekte at det burde vært hentet ut flere prøver fra røye i elva ovenfor Reinforsen nå i høst, mens forutsetningene for disse undersøkelsene var tilstede.

Forut og under behandlingen har det blitt varslet om mulige dammer og utsetting av fisk. Ingen av disse har vært av en slik art at de har pekt seg ut som spesielt aktuelle smittekilder. Det er derfor ikke gjort noe særlig med dette enda, men arbeidet med kartlegging av dammer og undersøkelser av disse må prioriteres fremover.

Sak 22/2014: Vefsna: Status gyroovervåkning

Det er samlet inn prøver fra vassdrag i Vefsnaregionen to ganger i løpet av 2014. I tillegg er det samlet inn en tredje gang i Halsanelva, Hestdalselva og Hundåla (på våren). Analysene av materialet fra siste innsamlingsrunde er foreløpig ikke fullført. Vefsna og deler av materialet fra Drevja er undersøkt, uten å finne gyro. Resterende prøver vil bli analysert fortløpende.

Statkraft har pålegg om undersøkelser knyttet til sine utsettinger. I forbindelse med dette samles det årlig inn et betydelig materiale av ungfisk. TNÆ ser her muligheten for et tettere samarbeid, slik at dette materiale kan benyttes i gyroovervåkingen. Dette vil redusere uttak fra vassdragene og redusere innsamlingskostnadene. AMO tar dette videre med Sigurd Hytterød ved seksjon for parasittologi ved VI og sørger for at han blir satt i kontakt med TNÆ.

Sak 23/2014: Vefsna: Reetablering

TNÆ opplyste om at reetableringsarbeidet er godt i gang i Vefsna og at utsettingene i 2014 er oppe i planlagt smoltantall. Det er et godt samarbeid om produksjon av fisk og fastsatt reetableringsplan blir i hovedsak fulgt. HLO støtter dette og det ser ut til vi har et godt tilslag. Arbeidet vil bli sammenfattet i en rapport.

Det vurderes om man skal legge opp til økt rognproduksjon neste år, men naturlig gyting bør da tas med i betraktningene.

Det etterlyses en tilbakemelding på når friskmelding for Vefsna er aktuelt. Dette er normalt rimelig klart, men på grunn av situasjonen omkring innsjøene i Fustavassdraget er dette ikke like klart i denne regionen. Dette må avklares snarest da det har store konsekvenser for drift av Genbank og reetableringsplaner.

Sak 24/2014: Vefsna: Gytefiskregistrering

TNÆ redegjorde for resultater fra gytefisktellingen. Dette er et stort arbeid, som har krevd deltagelse fra flere forskjellige miljø. Dette har vært litt krevende, men det ser ut til at de har klart å samkjøre seg og gjennomføre oppdraget på en god måte. Forholdene i Vefsna var svært gunstige. Det ble observert i overkant av 500 laks, og dersom denne trenden fortsetter kan man kanskje vente

seg over 2000 neste år. Resultatene så langt tilsier i så fall at man med god sannsynlighet vil nå gytebestandsmål i løpet av 3 til 4 år. Det har blitt samlet inn genprøver, men det er ikke forventet at det foreligger noen svar før på vårparten.

Av sjøørret ble det talt over 600 gytefisk og over 2000 gjeldfisk. I tillegg er det flyttet opp 150 sjøørret. Dette må sies å være et kjemperesultat.

Det ble gjort forsøk på gytefisktellinger i Fusta også, men her var sikten for dårlig.

Gytefisktellinger vil bli gjennomført årlig.

Sak 25/2014: Eventuelt

TNÆ etterspurte planer for reetablering i Ranaregionen etter endt behandling. Dersom dette skal gjennomføres som sist, med blant annet utsetting av smolt, må dette avklares snarest. Smoltproduksjon må i tilfelle starte opp nå.

TNÆ er veldig fornøyd med at han kunne få delta på møtet. Statkraft ønsker et tettere samarbeid fremover og en mer aktiv rolle i planleggingen. De håper derfor at det er ønskelig med deres deltagelse på fremtidige møte også.

VI har et prosjekt på parasittundersøkelser gående i innsjøene i Fustavassdraget. Dette gjennomføres med et begrenset uttak i år, med hensyn til bestandstettheten i innsjøene. Dette arbeidet må samkjøres med friskmeldingsprogrammet i innsjøene, når dette startes opp neste år.

Referent: Asle Moen